

De Onvoltooide Tijd

Deze 13 april is anders. Normaal komen we hier uit alle richtingen met meer dan honderd mensen bij elkaar, op deze plek waar gevochten is en te vroeg gestorven, bij het zwaard dat een kruis werd. Door middel van film proberen we te delen wat nu meemaken in heel kleine kring. Misschien komt u later, om een bloem te leggen en u door deze plek te laten inspireren.

Bedenk wanneer u over de brug loopt, misschien ontevreden omdat het weer langer duurt voordat we van de coronamaatregelen verlost zijn, bedenk dan dat voor deze brug twaalf mensen tevergeefs stierven omdat zij de opmars van de bevrijders een paar dagen wilden versnellen.

Lees de namen op het bord. Wat een jonge mensen. Wat veel onvoltooid leven! Met enige moeite kunt u op de muur lezen wat een Joodse onderduiker in de bakstenen tussen de kogelgaten beetelde:

HIER VELDE 'T DUITSE ZWAARD

13 APRIL AD 1945

12 NEDERLANDERS

Misschien denkt u aan uw eigen doden, aan de onvoltooide levens van hen die u lief waren. Misschien aan Corona.

Het afgelopen jaar is Lammert Konijnenberg overleden aan Corona. Lammert woonde in het huis achter me. Hij heeft het huis met de schuur geschonken aan de Vriendenkring, opdat hier het herdenken nog lang door mag gaan.

Het afgelopen jaar zijn ook overleden Henk Scholten en Frits Kroese, voor zover wij weten de laatste verzetsmensen die er in 1945 zelf bij zijn geweest. Ook anderen die ons lief waren en bij de vriendenkring waren betrokken, zijn dit jaar gestorven. De meesten gelukkig op zo'n leeftijd dat je van een voltooid leven mag spreken.

De twaalf mannen wier namen we zojuist noemden, zijn niet oud geworden. Het oplezen van de namen doet me altijd denken aan Nicaragua. Daar worden de namen van gesneuvelden gelezen als bij een appèl. Uit de menigte klinkt dan 'presente!'

'Aanwezig!, ik ben er!' als antwoord namens de gesneuvelden door vrienden die het onvoltooid leven opnemen en verder dragen in de tegenwoordige tijd.

Bij alle doden ook vanmorgen kunnen we ons afvragen: "Wat willen we behouden en integreren in ons eigen leven? Wat kunnen we doen om de afgebroken levens toch nog een beetje te voltooien?"

Deze plek verbindt de dood met het leven. Pasen valt altijd omstreeks 13 april, altijd is het dan lente. Uit de zwarte aarde komen groene puntjes omhoog, misschien narcissen of tulpen. Uit schijnbaar dode takken komt de belofte van nieuwe bloesem. Steeds plukte mijn moeder de mooiste vroegbloeiers om die dan neer te leggen op de vlag.

Voor deze muur werden ze doodgeschoten. De vlag ligt over die plek als over een vers graf. Het is de vlag van een bevrijd Nederland. Twaalf mensen stierven opdat de brug een verbinding zou blijven.

Wij zingen ter afsluiting het lied over de man die Nederland trouw was tot hij werd vermoord om zijn geloof. Hij was niet eens hier geboren maar ergens in Duitsland en al had hij in Frankrijk kunnen wonen als een prins, hij koos voor Nederland en het verzet: de Tiranie verdrijven.

13 April 2021, Henk van Apeldoorn